

ΕΚΕΙ ΟΠΟΥ «Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΥΓΧΕΕΤΑΙ ΟΛΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ»

Στο τεύχος που κρατάτε, και με αφορμή τον πόλεμο στην Ουκρανία, περιλαμβάνεται μια σύντομη ανασκόπηση του παγκόσμιου πολέμου που έχει ξεκινήσει από το 1990 και έπειτα. Εκεί, αναδεικνύεται το γενικό σχήμα του πολέμου, εν ολίγοις η λυσσαλέα μάχη για τον έλεγχο της ευρείας ζώνης που περιβάλλει τη Ρωσία και την Κίνα και η οποία εμπλέκει, με οδηγό τα δικά τους εθνικά συμφέροντα, το σύνολο των καπιταλιστικών κρατών της περιοχής. Εδώ θα ασχοληθούμε, γι' άλλη μια φορά, με την άλλη όψη αυτού του πολέμου. Εκείνη που αφορά την προετοιμασία και διεξαγωγή του στο εσωτερικό των κοινωνιών –κι εννοούμε κυρίως των μακρινών από τα πολεμικά μέτωπα, «ειρηνικών» κοινωνιών. Όπως θα έχετε καταλάβει, το θέμα μάς απασχολεί συχνά.¹

Όσότου επέλθει η πανδημία, οι δέκα πληγές του Φαραώ και ο λογαριασμός της δεη, ήταν δύσκολο να καταλάβουμε το πώς οι πολεμικές συγκρούσεις στη «ζώνη της ανάσχεσης» εισέρχονται και αλλάζουν την καθημερινή ζωή στα «μη εμπόλεμα μέτωπα». Από μια σκοπιά, αυτή η δυσκολία ήταν εύλογη συναισθηματικά: ο πόλεμος, ας πούμε για τις ευρωπαϊκές κοινωνίες –και όχι βέβαια για τους μετανάστες που έρχονται από τη ζώνη των συγκρούσεων-, διεξάγεται χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά. Και γίνεται κυρίως αντιληπτός αποκλειστικά ως σύγκρουση στο πεδίο της μάχης. Πόλεμος έχουμε μάθει ότι σημαίνει: επιστράτευση, στολές χακί, άρματα μάχης σε πεδιάδες, οπλοπολυβόλα σε τάρτσες, φαί που σπανίζει και βέβαια, μαζικό θανατικό. Αναμφίβολα, ο πόλεμος είναι όλα τα παραπάνω, μια κρατικά οργανωμένη διαδικασία βίας και καταστροφής. Οπωσδήποτε, όμως, ο πόλεμος των καπιταλιστικών κρατών είναι πολλά παραπάνω πράγματα. Είναι μια μακρόχρονη αλυσίδα κρατικών στρατηγικών –στρατιωτικού και πολιτικού χαρακτήρα- με διαρκές και ενεργό «μέτωπο μάχης» το εσωτερικό των ταξικών κοινωνιών. Ο πόλεμος είναι μια συνολική ανακατασκευή της κοινωνικής ζωής, είναι χτίσιμο συμπεριφορών, σχέσεων, ιδεολογιών, είναι πολεμική οικονομία, ταξική πόλωση και πειθαρχία. Είναι πρώτα και κύρια, δηλαδή, η εγκατάσταση μιας πολεμικής μηχανής, άλλοι τη λένε καθεστώς έκτακτης ανάγκης, στα μετόπισθεν των μαχών.

Με άλλα λόγια, κανένας πόλεμος εκτός συνόρων δεν μπορεί να διεξαχθεί, αν πρώτα δεν διασφαλιστεί ότι ο ταξικός πόλεμος στο εσωτερικό –αυτή η μόνιμη πηγή αστάθειας στον καπιταλισμό- θα γέρνει προς τη μεριά των αφεντικών. Κανένας πόλεμος

εκτός συνόρων δεν είναι εφικτός, αν δεν εξασφαλιστεί η συναίνεση των μεσαίων στρωμάτων και η πειθάρχηση της εργατικής τάξης στο εσωτερικό. Και τέλος, κανένας πόλεμος δεν ξεκινάει αν πρώτα τα κράτη δεν έχουν φροντίσει να χτίσουν τα «δικία τους» και τα αυτονόητά τους ενάντια σε «εξωτερικούς εχθρούς» με προπαγάνδα και απλόχερο σκόρπισμα της σύγχυσης.

Σε παλιότερα τεύχη αυτού του περιοδικού, είχαμε γράψει ότι ο στρατός –ως η κατεχοχόν κρατικά νόμιμη μηχανή διεξαγωγής του πολέμου- αντιμετώπιζε ορισμένα σοβαρά προβλήματα από τον Ψυχρό Πόλεμο κι έπειτα. Το κυριότερο από αυτά ήταν η αποξένωσή του από την κοινωνία. Με χαρακτηριστικό παράδειγμα την εμπειρία του αμερικανικού στρατού στο Βιετνάμ και τα αντιπολεμικά κινήματα της δεκαετίας του 1960, και έκτοτε μέσα από κοινωνικές αλλαγές που έκαναν τη στρατιωτική θητεία όλο και λιγότερο δελεαστική –όχι απαραίτητα για αντιμιλιταριστικούς λόγους- λέγαμε ότι οι στρατιωτικοί μηχανισμοί των καπιταλιστικών κρατών ολοένα και περισσότερο στρέφονται σε υπερσύγχρονες τεχνολογίες μαζικής καταστροφής και ολοένα και πιο επιτακτικά αποζητούν νέα ριζώματα στις καπιταλιστικές κοινωνίες.² Φυσικά, χρήσιμες ήταν όλες αυτές οι απόψεις, ειδικά από τη στιγμή που κατέληγαν στην ανάγκη να καταστρωθεί ένα νέο κινήματικό σχέδιο για τον αντιμιλιταρισμό και την εναντίωση στον πόλεμο. Με την εμπειρία ωστόσο των δύο τελευταίων χρόνων όξυνσης των διακρατικών ανταγωνισμών, είναι γεγονός πως σε ό,τι αφορά τον πόλεμο και την πολεμική προετοιμασία, τα προβλήματα της κοινωνικής αποδοχής του στρατού δεν μας απασχόλησαν και τόσο. Στραφήκαμε λιγότερο στις αλλαγές του σύγχρονου στρατού από τα επαναστατικά '60s και μετά και ενδιαφερθήκαμε περισσότερο για τις διεργασίες της δεκαετίας του 1930. Ήταν εκεί όπου ανακαλύψαμε όψεις της στρατιωτικοποίησης των κοινωνιών, καθώς αυτές όδευαν στον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, όπως και πολεμικούς κοινωνικούς σχηματισμούς, με μη ένστολο μανδύα, να ριζώνουν στα μετόπισθεν των μαχών. Ήταν εκεί όπου βρήκαμε ομοιότητες με την εποχή μας. Διαπιστώσαμε τελικά ότι σε πολεμικές περιόδους, ο στρατός ως κρατική μηχανή καπιταλιστικής καταστροφής βρίσκει πάντα ριζώματα στην κοινωνία. Κυρίως γιατί φροντίζει το κράτος να φυτέψει τους σπόρους από νωρίς.

Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΣΗΣ Ο ΝΕΟΣ ΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ

Αριστερά: η μπροσούρα της εκδήλωσης «ο νέος μιλιταρισμός» από τη «συνέλευση ενάντια στην ειρήνη», Νοέμβριος 2004. Δεξιά: αφίσα των μητροπολιτικών συμβουλίων μετά τις βομβιστικές επιθέσεις στη Μαδρίτη, Μάρτιος 2004. Η «ισλαμική τρομοκρατία» και οι βόμβες στο ψαχνό υπήρξαν καταλυτικές για να αντιληφθούμε εν έτει 2004 την κήρυξη του πολέμου και την προετοιμασία για πόλεμο. Για λόγους μνήμης, θυμίζουμε τον μακρύ (και ενδεικτικό) κατάλογο της στρατηγικής της έντασης.

Σεπτέμβριος 1999: εκρήξεις σε τέσσερις εργατικές πολυκατοικίες στη Μόσχα. 293 νεκροί, 650 τραυματίες. Το ρωσικό κράτος απέδωσε την ευθύνη σε Τσετσένους ισλαμιστές. Λίγες μέρες πριν, η Τσετσενία είχε εισβάλει στο γειτονικό Νταγκεστάν. Ένα μήνα μετά τις βομβιστικές επιθέσεις, τα ρωσικά στρατεύματα εισέβαλαν για δεύτερη φορά στην Τσετσενία. Υποψίες ότι οι ρωσικές μυστικές υπηρεσίες είχαν εμπλοκή στις ανατινάξεις των πολυκατοικιών.⁷

10/2002: Τρεις βόμβες σε τουριστικό θέρετρο στο Μπαλί της Ινδονησίας. 202 νεκροί, ανάμεσά τους πολλοί Αυστραλοί τουρίστες. Αυστραλός δημοσιογράφος το 2005 δήλωσε στο δίκτυο SB πως ο ινδονησιακός στρατός και οι μπάτσοι είχαν εμπλακεί στις επιθέσεις. Κυρίως υπεύθυνη κατονομάστηκε η οργάνωση Τζαμάα αλ Ισλαμίγια.

10/2002: Κατάληψη του θεάτρου της Μόσχας με 700 ομήρους από Τσετσένους. αυτονομιστές. Κατά την επιχείρηση των ρωσικών αρχών δολοφονήθηκαν 41 αντάρτες και 129 άμαχοι.

8/2003: Βόμβες έξω από ξενοδοχείο στην Τζακάρτα και πάλι της Ινδονησίας. 12 νεκροί. Η Τζαμάα αλ Ισλαμίγια και πάλι θεωρήθηκε υπεύθυνη.

2/2004: Βόμβες στο μετρό της Μόσχας. 41 νεκροί. Ο ρωσικός κρατικός δάκτυλος δείχνει πάλι τους Τσετσένους.

3/2004: Δέκα βόμβες εξερράγησαν ταυτόχρονα σε τρεις σταθμούς προαστιακών τρένων στη Μαδρίτη. Ήταν 7.30 το πρωί, ώρα

αιχμής, και οι βόμβες σκότωσαν 201 επιβάτες και τραυμάτισαν άλλους 1.900. Στη χώρα ακολούθησε πραξικόπημα, αλλαγή πολιτικής ηγεσίας και απόσυρση των ισπανικών στρατευμάτων από το Ιράκ.

9/2004: Σφαγή σε σχολείο στο Μπεσλάν, μια πόλη στη Β. Οσετία, έπειτα από κατάληψη από Τσετσένους ισλαμιστές. Η επέμβαση των ρωσικών αρχών είχε ως αποτέλεσμα 333 νεκρούς, η πλειονότητα των οποίων άμαχοι.

7/2005: Βόμβες σε μετρό και λεωφορείο στο Λονδίνο. 52 νεκροί, 700 τραυματίες. Σύμφωνα με τις βρετανικές αρχές, τρεις από τους βομβιστές ήταν «Αγγλοι πακιστανικής καταγωγής» που έδρασαν «αυτόνομα» από την Αλ Κάιντα. Αποτέλεσμα η ενίσχυση της αγγλικής στρατιωτικής δύναμης στο Ιράκ και η ψήφιση αντιτρομοκρατικού νόμου που επιτρέπει την κράτηση για 90 ημέρες υπόπτων για τρομοκρατία.

11/2005: Χειροβομβίδα σε βιβλιοπωλείο στο Σεμντινλί της νοτιανατολικής Τουρκίας που κατοικείται κυρίως από Κούρδους όπου πολλές βόμβες είχαν σκάσει το προηγούμενο διάστημα και αποδίδονταν επισήμως στο ΡΚΚ. Στην επίθεση στο βιβλιοπωλείο η χειροβομβίδα δεν έσκασε και οι περαστικοί κινήθησαν και έπιασαν τους δράστες. Αποκαλύφθηκε πως οι δύο ήταν μέλη των τουρκικών μυστικών υπηρεσιών. Στο αυτοκίνητό τους βρέθηκαν σχέδια και για άλλες παρόμοιες επιθέσεις.

4/2013: Έκρηξη δύο βομβών κατά τη διάρκεια του Μαραθωνίου στη Βοστώνη. Τα όσα ακουλούθησαν (εκκένωση και στρατιωτική κατάληψη της μητρόπολης) αποτέλεσαν χαρακτηριστικότερο παράδειγμα κρατικής διαχείρισης του μαζικού φόβου. Για περισσότερα, στο τεύχος 37: Lockdown, τεχνολογία φόβος και φασισμός στη Βοστώνη.

1/2015: Επίθεση στα γραφεία του σατιρικού περιοδικού *Charlie Hebdo* στο Παρίσι. Η επίθεση αποδόθηκε σε ισλαμιστές. Ακολούθησαν «αντιτρομοκρατικές» επιχειρήσεις με έμφαση στα γαλλικά εργατικά προάστια.

ΠΡΟΜΗΝΥΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 2000

Μιλήσαμε για τη στρατιωτικοποίηση των κοινωνιών και θα εγκαλέσουμε ένα παράδειγμα από το όχι και τόσο μακρινό παρελθόν. Το 2004, και με την ολοκλήρωση του υπερθεάματος των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα, μια συνέλευση αυτόνομων ονόματι «συνέλευση ενάντια στην ειρήνη» διοργάνωσε εκδήλωση με τον τίτλο «ο νέος милитарισμός». Η συνέλευση αυτή είχε συσταθεί λίγο μετά τη δεύτερη εισβολή των ΗΠΑ στο Ιράκ το 2003. Το θέμα της εκδήλωσης ήταν ότι ο милитарισμός δεν είναι πλέον εγκλωβισμένος μέσα στα στρατόπεδα, αλλά αρθρώνεται ολοένα και πιο έντονα στην κοινωνική ζωή. Καταπιανόμασταν με τη «στρατιωτικοποίηση της κοινωνίας», περιγράφοντάς την στην εισαγωγή της συνοδευτικής μπροσούρας ως μια διαδικασία όπου το «στρατιωτικό» και το «πολιτικό» εμπλέκονται αξεδιάλυτα και όπου ο χώρος για «άμαχους» συρρικνώνεται μέχρι εξαφάνισης. Για να φανταστείτε το σημείο στο οποίο έφταναν οι ανησυχίες μας, και δικαίως, μιλάγαμε ακόμα και για την εξοικείωση με τη στρατιωτική πειθαρχία μέσα από τα γυμναστήρια και τις σχολές πολεμικών τεχνών που φύτευαν σαν μανιτάρια στις πόλεις μέχρι τα συν των μεσοαστών που ξεμύτιζαν στους αθηναϊκούς δρόμους.

Οι αυτόνομοι βρισκόμασταν γι' άλλη μια φορά αντιμέτωποι με τα σκοτάδια και τη σύγχυση της εποχής τους. Πάλευαμε να βάλουμε σε σειρά τα μυαλά μας, σε μια περίοδο όπου: η Μέση Ανατολή είχε πάρει φωτιά με τον πόλεμο στο Ιράκ και το Αφγανιστάν να βρίσκονται σε εξέλιξη έπειτα από την επίθεση στους δίδυμους πύργους την 11η Σεπτεμβρίου. Οι έννοιες της «ασύμμετρης απειλής» και της «ισλαμικής τρομοκρατίας», ως ψευδώνυμα του παγκόσμιου πολέμου που ξεσπούσε στη ζώνη της ανάσχεσης, είχαν γίνει το ψωμοτύρι των κρατικών αξιωματούχων και των μίντια. Το «αίτημα για ασφάλεια» γινόταν το όχημα πρόσδεσης των νοικοκυραίων στους μηχανισμούς της δημόσιας τάξης. Νέα σώματα ενστόλων (ΕΠΟΠ, συνοριοφύλακες) δημιουργούνταν. Η στρατηγική της έντασης έκανε την επανεμφάνισή της στις ευρωπαϊκές μητροπόλεις, με πιο νωπό την περίοδο εκείνη παράδειγμα, τις εκρήξεις βομβών σε βαγόνια τρένων στην Μαδρίτη, που αποδόθηκαν σε ισλαμιστές τρομοκράτες. Και τέλος, η χώρα είχε μόλις βγει από την εθνική παραζάλη των Ολυμπιακών. Οι αυτόνομοι κοιτούσαμε το εθνικό πανηγύρι και βλέπαμε μια τεράστια άσκηση στρατιωτικής πειθαρχίας, με εθελοντές καρακιόζηδες στη «μάχη» και τον στρατό να επιδεικνύει την «επιθυμία του να αναμιχθεί στην ασφάλεια των πόλεων».

Παρότι αγνοούσαμε εκείνη την εποχή τα περί του γενικού σχήματος του παγκόσμιου πολέμου, τα περί πολεμικής οικονομίας, η διαίσθησή μας αποδείχτηκε σωστή. Η κατεύθυνση να βρούμε τα «μη χακί» ριζώματα του στρατού στην κοινωνία και την

εμπλοκή των «αμάχων» σε στρατιωτικές πειθαρχίες υπήρξε γόνιμη. Σήμερα, με την πολυτέλεια της ύστερης γνώσης, μπορούμε να εμπλουτίσουμε τον κατάλογο της στρατιωτικοποίησης της κοινωνίας με παραπάνω πράγματα:

-Την εξοικείωση με τις νομοθεσίες έκτακτης ανάγκης και απαγόρευσης των ελευθεριών υπό την απειλή αόρατων και ορατών εχθρών. Η απαγόρευση της κυκλοφορίας, η απαγόρευση των συναθροίσεων και η φυλάκιση στο σπίτι.

-Την εξοικείωση με στολές μέσω της μασκοφορίας.

-Την πειθάρχηση σε ειδικούς με μανδύα πολιτικό, (η «Πολιτική Προστασία» και οι κάθε λογής «Επιτροπές»).

-Τη λειτουργία των σόσιαλ μίντια ως μονοφωνικό χωνί μετάδοσης εντολών.

-Την εξοικείωση με τις ουρές ως πρόβα επιβολής δελτίου κατανάλωσης.

-Τη συστράτευση της μεσαίας τάξης και του συνόλου του πολιτικού συστήματος στην «εθνική ανάγκη».

-Την πειθάρχηση της εργατικής τάξης από τα αστυνομικά σώματα των πόλεων.

Από το 2014 με την κατάληψη της Κριμαίας από το ρωσικό κράτος, μαθαίνουμε ότι τα πολεμικά επιτελεία συζητούν και προετοιμάζονται για «υβριδικό πόλεμο» (ο πόλεμος όπου χρησιμοποιούνται πολιτικά και στρατιωτικά μέσα, από σαμποτάζ και παραπληροφόρηση μέχρι τανκς και κανόνια).³ Καταφανώς, πρόκειται για μπούρδες. Για ένα μοντέρνο περίβλημα σε παλιές και δοκιμασμένες στην ιστορία στρατιωτικές πρακτικές. Υπήρξε πόλεμος στην ιστορία που δεν περιλάμβανε σαμποτάζ και παραπληροφόρηση; Επικαλούμαστε ωστόσο εδώ αυτή τη συζήτηση, γιατί κατά τη γνώμη μας δεν είναι μια συζήτηση περί σύγχρονων στρατιωτικών τεχνικών, αλλά μια συζήτηση αμιγώς πολιτική, που στοχεύει στη βαθύτερη εξοικείωση των κοινωνιών με τον милитарισμό και τον πόλεμο. Προσέξτε, για παράδειγμα, τα λόγια ενός караβανά του πολεμικού ναυτικού που τοποθετείται επί του ζητήματος: βασικό στοιχείο του υβριδικού πολέμου είναι «η αβεβαιότητα της ακριβούς μετάβασης από κατάσταση ειρήνης σε κατάσταση πολέμου».⁴ Ο ίδιος караβανάς τόνισε πως στον σύγχρονο πόλεμο απαιτείται «εκπαίδευση σε χρήση και άλλων μέσων πλην της βίας, όπως χρήση social media, διασπορά fake news και malware, συντονισμός με πολιτικές οργανώσεις (...)».⁵

Ας μεταφράσουμε: για τους караβανάδες, το ζητούμενο είναι η υπαγωγή των κοινωνιών σε μια κατάσταση αβεβαιότητας, φόβου και συνεχών απειλών. Ετούτη η συνθήκη συσπειρώνει κομμάτια των μεσαίων στρωμάτων της κοινωνίας που αποζητούν ασφάλεια γύρω από την ένοπλη κρατική ισχύ. Ετούτη η συνθήκη είναι σαφώς πολεμική αλλά ασ μην την ονομάσουμε δημοσίως έτσι, ασ την υπονοήσουμε. Επίσης, σε ό,τι αφορά «τα άλλα μέσα

πλην της βίας» στα οποία απαιτείται εκπαίδευση του στρατού, μεταφράζουμε: «τα σόσιαλ μίντια τα ελέγχουμε». «Τη διασπορά fake news τη δουλεύουμε». «Τον συντονισμό των πολιτικών οργανώσεων τον πετυχαίνουμε». Για την εγκυρότητα της μετάφρασής μας, ανατρέξτε στα δύο τελευταία χρόνια.

«ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ» ΣΕ ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Το παραπάνω δημοσίευμα είναι από *To Βήμα* στις 2/10/2022. Ασχολείται με τη μακρόχρονη πολεμική προετοιμασία της Φινλανδίας που λόγω της πρόσφατης ένταξής της στο NATO και γειτνίασης με το ρωσικό κράτος έγινε ξανά επίκαιρη. Τόσο μακρόχρονη είναι αυτή η προετοιμασία όπου στην πρωτεύουσα Ελσίνκι των 650.000 κατοίκων έχουν κτιστεί πυρηνικά καταφύγια με 850.000 θέσεις(!). Τα καταφύγια, θα έλεγε κανείς ότι, είναι βγαλμένα από το γνωστό game «Fallout»: περιλαμβάνουν μαγαζιά, γυμναστήρια, παιδότοπους, πάρκινγκ αυτοκινήτων, τα οποία λειτουργούν για όσο η κατάσταση «αβεβαιότητας μεταξύ ειρήνης και πολέμου» γέρνει προς την «ειρήνη». Αν ωστόσο γίνει switch σε mode πολέμου, κοινώς αν πατηθεί το πυρηνικό κουμπί, τα καταφύγια αυτά θα μπορούν να στεγάσουν όλο τον πληθυσμό της χώρας. Ο Χαρδαλιάς της Φινλανδίας (δηλαδή μία εκπρόσωπος της Πολιτικής Άμυνας της χώρας) μπορεί καμαρωτή να διαφημίζει τα «ειρηνολόγεμα» καταφύγια με το εξής χαριτωμένο παράδειγμα: «Ο λόγος που η Φινλανδία έχει τις περισσότερες μπάντες χέβι μέταλ κατά κεφαλήν στον κόσμο είναι τα καταφύγια, που τους παρέχουν ένα μέρος για να κάνουν πρόβες χωρίς να ενοχλούν». «Μα δεν είστε υπερβολικά στρατιωτικοποιημένη κοινωνία;» ρώτησαν οι δημοσιογράφοι. Και η απάντηση: «Είμαστε ένας από τους πιο χαρούμενους λαούς στον κόσμο. Το ότι είμαστε τόσο προετοιμασμένοι μας φέρνει χαρά». Χαρούμενοι άνθρωποι. Χαρούμενα μέρη. Χαρούμενο μακελειό, θα μας πουν στο τέλος.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΩΣ ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ ΠΟΥ ΦΤΑΝΕΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟΝ ΕΠΙΤΗΡΟΥΜΕΝΟ ΑΡΓΟ ΘΑΝΑΤΟ

Συνοψίζουμε: ο παγκόσμιος διακρατικός πόλεμος δεν διεξάγεται όλα αυτά τα χρόνια μόνο στα πεδία των μαχών, ούτε γίνεται αποκλειστικά μεταξύ ένστολων των μαχόμενων μερών. Από το 1990 και μετά, οι κοινωνίες των εμπλεκόμενων κρατών έχουν εκπαιδευτεί, και συνεχίζουν να εκπαιδεύονται, στην προετοιμασία και συμμετοχή στον πόλεμο.

Οι καπνοί του πολέμου και των μαχών του 21ου αιώνα ξεπήδησαν πρώτα στο εσωτερικό των μητροπόλεων. Τα νέα σώματα ενστόλων, οι κρατικές νομοθεσίες και πολιτικές «έκτακτης ανάγκης», ο κρατικός έλεγχος του δημόσιου λόγου και οι αναγκαίες δόσεις κρατικής τρομοκρατίας, ήταν τα πρώιμα και ορατά σημάδια κήρυξης αυτού του πολέμου.

Τέλος, η προετοιμασία και συμμετοχή στον πόλεμο δεν σημαίνει μόνο τη μαζική επιστράτευση στο χακί ώστε να ψοφήσουμε ηρωικά «για την πατρίδα» στο μέτωπο. Σημαίνει κάλλιστα τη συμμόρφωση και πειθαρχία σε νέους τρόπους ζωής. Την παράνοια και τον φόβο ως οδηγούς συμπεριφοράς.⁶ Σημαίνει, επίσης, τη διασφάλιση ότι κομμάτια της εργατικής τάξης θα στερηθούν σε τέτοιο βαθμό και θα αφεθούν επιτηρούμενα να πεθάνουν «αναίμακτα». Αυτή είναι η άλλη όψη του παγκόσμιου πολέμου που διεξάγεται στα μετόπισθεν. Σε αυτή την κοινωνική (μη στρατιωτική) όψη είναι αναγκαίο να βρεθούν συλλογικοί τρόποι εναντίωσης στον πόλεμο.

1. Η πιο πρόσφατη ενασχόλησή μας με το θέμα ήταν με το άρθρο «Τι απέγιναν οι ισλαμιστές τρομοκράτες», *antifa* #32, 3/2022. Για παλιότερες ενασχολήσεις, μπορείτε να ανατρέξετε στη σειρά κειμένων «Κάτι καλές ιδέες των αφεντικών που έπρεπε να τις έχουμε πάρει χαμπάρι», *antifa* #70, 5/2020.

2. Ενδεικτικά, «Η μηχανική μεσολάβηση του μακελειού: ο 'νέος στρατός' και τα διόλου αμελητέα προβλήματά του», *antifa* #32, 7/2012.

3. Κώστας Μαυραγάνης, «Υβριδικές απειλές, υβριδικός πόλεμος: Πώς αντιμετωπίζονται, τι κάνει η Ελλάδα, Διαδικτυακή Ημερίδα από το Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών», *huffingtonpost.gr*, 26/1/2022.

4. Κώστας Μαυραγάνης, *ό.π.*

5. *Ό.π.*

6. Για την παράνοια ως προετοιμασία για πόλεμο, δείτε το «Η παράνοια (που σημαίνει πειθαρχία) και η προετοιμασία (για κρίση και πόλεμο)», *autonome.antifa.gr>antifa speaking*.

7. «Χρονικό αιματηρών πληγμάτων», *Καθημερινή*, 30/3/2010.

8. Αντριου Κράμερ, «Πόλεμος στην Ουκρανία: Καλύτερα κάτω από το νερό παρά στα χέρια των Ρώσων- Πλημμύρισαν ένα χωριό για να σώσουν τη χώρα», *Καθημερινή*, 30/4/2022.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ "ΚΑΜΜΕΝΗΣ ΓΗΣ"

Ευρέως γνωστή έγινε η είδηση ότι στην Ουκρανία, χωρικοί πλημμύρισαν «αυτοβούλως» τα χωριά τους για να μην προελάσει ο ρωσικός στρατός.⁸ Η καταστροφή στα σπίτια των χωρικών –που μάλλον δεν μοιάζουν με βίλες– αντιμετωπίστηκε από τα μίντια ως «εθνικός θρίαμβος». Διαβάζοντας βέβαια προσεκτικά το δημοσίευμα, καταλαβαίνει κανείς ότι τα χωριά πλημμύρισαν με εντολές της ουκρανικής στρατιωτικής ηγεσίας που εφαρμόζει την «πολιτική της καμμένης γης». Δηλαδή την καταστροφή γεφυρών, δρόμων και υποδομών του ουκρανικού κράτους. Που σημαίνει ότι σε εμπόλεμες καταστάσεις, τα κράτη δεν διστάζουν να καταστρέψουν τις δικές τους υποδομές και τους δικούς τους «αμάχους» με μέσα «μη στρατιωτικά». Κι όσο για τους άμαχους, αυτοί «τυχαίνει» πάντα να βρίσκονται στη βάση της ταξικής πυραμίδας. Τα δεινά του πολέμου ανέκαθεν διανέμονταν με τρόπο ταξικό.